

Familie rechtbank Oost-Vlaanderen (afd. Gent), vonnis van 18 oktober 2018

Erkenning – Buitenlands huwelijk – Nigeria – Artikel 27 WIPR – Conflictenrechtelijke controle – Toepasselijk recht – Artikel 46 WIPR – Artikel 146bis BW – Geen schijnhuwelijk

Reconnaissance – Mariage célébré à l'étranger – Nigéria – Article 27 CODIP – Contrôle conflictuel – Droit applicable – Article 46 CODIP – Article 146bis C. civ. – Absence de mariage simulé

De rechtbank nam inzage van de stukken, waaronder het hieraan gehecht verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 24 januari 2018 en de conclusie van de verzoekers neergelegd ter griffie op 14 juni 2018.

De advocaat van de verzoekers en/of de verzoeker werden gehoord tijdens de terechtzittingen van deze rechtbank en kamer van 15 maart 2018, 7 juni 2018 en 21 juni 2018, waarna de debatten gesloten werden.

Ter terechtzitting van 6 september 2018 werd het ongunstig schriftelijk advies van het openbaar ministerie door eerste substituut-procureur des Konings [...] neergelegd, waarop de advocaat van de verzoekers om een heropening van de debatten verzocht.

De debatten werden heropend en de verzoekers legden op 3 oktober 2018 een repliekconclusie neer. De zaak werd ter terechtzitting van 4 oktober 2018 in beraad genomen.

I. Relevante feiten en voorwerp van de vordering

De beide verzoekers zijn van Nigeriaanse origine. De verzoeker heeft inmiddels de Belgische nationaliteit. De verzoekster heeft de Nigeriaanse nationaliteit.

Ze hebben elkaar leren kennen tijdens een familiebezoek van de verzoeker in Nigeria in 2012. Ze hadden een gemeenschappelijke kennis (een neef van de verzoeker). De verzoeker was op zoek naar een nieuwe relatie na een eerste misgelopen langdurige relatie. Hij besloot de ontmoeting een kans te geven. Na de kennismaking hadden de verzoekers een klik en in juli 2012 startten zij hun relatie.

Bij zijn terugkeer in België hield de verzoeker regelmatig contact met de verzoekster via facebook en vanaf 2015 communiceerden ze via Whats app.

Op 5 januari 2013 huwde het koppel voor de ambtenaar van de burgerlijke stand in Ile Ife (Nigeria). Nadien zijn de verzoekers gehuwd voor de kerk. Na dit huwelijk volgde een groot traditioneel huwelijksfeest.

Na het huwelijk reisde de verzoeker naar Nigeria om bij zijn vrouw te zijn: tussen 29 december 2012 en 26 januari 2013; tussen 19 juli 2013 en 25 augustus 2013, tussen 29 mei 2014 en 5 juli 2014, tussen 16 december 2015 en 31 maart 2016, tussen 15 december 2016 en 21 januari 2017 en tussen 7 juli 2017 en 6 augustus 2017.

Toen de verzoekster op 24 mei 2013 een visum gezinshereniging aanvroeg werd dit haar geweigerd door de Dienst Vreemdelingenzaken bij beslissing van 31 oktober 2013 en dit omdat het

geboortebewijs van de verzoekster niet conform was. Op 23 december 2013 deed de verzoekster een nieuwe aanvraag maar deze werd opnieuw geweigerd bij beslissing van de Dienst Vreemdelingenzaken van 9 april 2014.

Deze weigeringsbeslissing verwijst naar de volgende feiten:

- er bestaat een leeftijdsverschil van 5 jaar waarbij de verzoeker ouder is;
- het gaat om het eerste huwelijk van de verzoekers; de verzoeker woonde wel al samen met D. met wie hij 2 kinderen heeft;
- er werden door de verzoekers foto's van het huwelijk voorgelegd maar geen bijkomende documenten ter staving van de duurzame relatie tussen de betrokkenen;
- na onderzoek door de Procureur des Konings is gebleken dat de verzoekster geen goede kennis heeft wat betreft de persoonlijke gegevens van de verzoeker of van zijn familie; zo geeft ze een verkeerde geboortedatum van de verzoeker op en weet ze niet wanneer hij naar België gekomen is of waarom; ook wanneer haar naar zijn persoonlijkheid gevraagd wordt, bleef de verzoeker bijzonder vaag en gaf ze een zeer kort antwoord.
  - o De verzoekers kunnen zich niet vinden in de ongunstige beslissing en vragen:
  - o hun huwelijk afgesloten op 5 januari 2013 in Ile-ife (Nigeria) te willen erkennen in België,
  - o de burgerlijke stand te bevelen over te gaan tot overschrijving van deze huwelijksakte en dit volgens art. 31 § 1 WIPR,
- de kosten ten laste te leggen van de Belgische staat.

In essentie komt de beoordeling van de hierboven beschreven vordering neer op de al dan niet erkenning van de Nigeriaanse huwelijksakte van 5 januari 2013.

II. Beoordeling

1. *Het verzoek tot erkenning van de Nigeriaanse huwelijksakte*

1.1. Het wettelijk kader

Vermits geen multilaterale of bilaterale verdragen van toepassing zijn op de erkenning van de Nigeriaanse huwelijksakte is het "*gemeen*" erkenningsrecht van toepassing zoals opgenomen in het Wetboek voor Internationaal privaatrecht van 2004 (afgekort WIPR).

Artikel 27, § 1 WIPR bepaalt dat een buitenlandse authentieke akte in België door alle overheden wordt erkend zonder dat een beroep dient gedaan op enige procedure (erkenning van rechtswege), indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld overeenkomstig het krachtens deze wet toepasselijk recht en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 (wetsontduiking) en 21 WIPR (openbare orde-exceptie). Indien de erkenning geweigerd wordt, kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg. In dat geval geldt de procedure zoals beschreven in art. 23 WIPR (zie hierover: H. Storme, "Deel III De erkenning en uitvoerbaarverklaring van vreemde rechterlijke beslissingen en akten", in J. Erauw en mede-auteurs, *Internationaal privaatrecht*, Mechelen, Gandiaus, Kluwer, 2009, nr. 215 e.v.).

Om een erkenning te bekomen moeten de verzoekers de documenten voorleggen die in art. 24 WIPR worden opgesomd, voor zover zij van toepassing zijn ten aanzien van authentieke akten. In de praktijk zal het gaan om een uitgifte die voldoet aan de voorwaarden nodig voor de echtheid. Daarenboven moet de akte voldoen aan de voorwaarden die volgens het recht van de staat waar ze werd opgesteld nodig zijn voor haar echtheid (art. 27, § 1, 2) en moet de akte rechtsgeldig zijn overeenkomstig het recht dat volgens het Belgisch wetboek op de betrokken rechtsverhouding toepasselijk is.

Dit betekent dat wanneer het om een huwelijksakte gaat de partners voor de grondvoorwaarden om te huwen dienen te voldoen aan het recht van het land waarvan zij de nationaliteit hebben (art. 46 lid 1 WIPR) en moeten zij de vormvereisten van het recht van het land waar het huwelijk werd gesloten in acht genomen hebben (art. 47, § 1 WIPR). Op die manier wordt het conflictenrecht getoetst.

Verder vermeldt art. 27 WIPR uitdrukkelijk dat bij die controle de artikelen 18 en 21 WIPR moeten in acht genomen worden. Er mag met andere woorden geen rekening gehouden worden met feiten en handelingen die als enig doel wetsontduiking hebben. Hier wordt nagegaan of de aanknopng berust op een rechtsfeit of rechtshandeling die niet uitsluitend gekozen werd om het toepasselijk recht te doen veranderen of ook niet geveinsd werd. Bovendien blijft ook de openbare orde-exceptie van toepassing: het door het wetboek aangewezen vreemde recht dat de in de akte vervatte rechtshandeling in principe beheerst, zal daardoor voor de controle van de rechtsgeldigheid conform art. 27 WIPR in bepaalde gevallen moeten vervangen worden door een andere relevante bepaling uit dat vreemde recht of uit het Belgisch recht.

1.2 De rechtbank stelt vast dat:

- stuk 1 van de verzoekers een uittreksel is uit de huwelijksakte van de verzoekers, die gelegaliseerd werd op de Belgische ambassade in Abuja (Nigeria); de rechtbank is van oordeel dat de betrokken huwelijksakte qua vorm rechtsgeldig werd opgesteld conform het Nigeriaanse recht aangezien ervan uitgegaan mag worden dat de Nigeriaanse overheid haar eigen vormvoorwaarden heeft nageleefd;
- er geen discussie kan over bestaan dat de art. 18 en 21 WIPR niet van toepassing zijn : het houdt geen wetsontduiking in om te huwen in Nigeria aangezien de verzoekster de Nigeriaanse nationaliteit heeft en de verzoeker van Nigeriaanse origine is; van enige noodzakelijke vervanging van de toepasselijke Nigeriaanse wetgeving is evenmin sprake nu er geen strijdigheid met de Belgische openbare orde bewezen is.

1.3 Rest dan de vraag of voormeld huwelijk werd afgesloten mits naleving van de grondvoorwaarden om te huwen volgens het Belgisch en Nigeriaans recht en meer bepaald of er sprake is van een gebrek in de toestemming aangezien er sprake zou kunnen zijn van een schijnhuwelijk.

Het is immers zowel in het Belgisch als in het Nigeriaans recht niet toegelaten om een huwelijk te sluiten met een geveinsde toestemming.

De vraag is aldus of het bewijs geleverd wordt dat er sprake is van veinzing.

Aangezien de intentie van partijen nooit met absolute zekerheid te achterhalen is, wordt vereist dat de bewijsmiddelen een *decisief karakter* hebben en dat er een eenduidig vermoeden bestaat dat niet wordt tegengesproken. Het komt er met andere woorden op aan een geheel van omstandigheden aan te duiden dat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aangeeft dat het huwelijk werd afgewend van zijn normale intentie en er dus wel degelijk sprake is van een schijnhuwelijk doordat partijen, of één van hen, enkel op het oog hadden een constructie op te zetten om een materiële zekerheid of voordelen te verschaffen (zie o.m. Gent 24 februari 2005, *NjW* 2005, 1172 ; Gent 16 juni 2005, Tijdschrift@ipr.be 2006, afl. 3, 42 e.v.).

De rechtbank houdt bij haar beoordeling zowel rekening met feitelijke elementen van voor en tijdens het huwelijk alsook met hun eventuele samenwoning.

Hierboven werden reeds summier de feitelijke elementen beschreven waarop de Dienst Vreemdelingenzaken zich heeft gebaseerd om de erkenning van het huwelijk te weigeren.

De rechtbank onderzoekt hieronder deze elementen en feitelikheden:

- de beide verzoekers bevestigen dat ze met elkaar in contact zijn gekomen via een gemeenschappelijke kennis en dit in juli 2012;
- er is inderdaad een leeftijdsverschil van 5 jaar tussen de verzoekers maar een dergelijk beperkt leeftijdsverschil kan bezwaarlijk als een objectief element van schijnhuwelijk vormen;
- de verzoeker had voordien een langdurige relatie met een Belgische vrouw, met wie hij 2 kinderen heeft; na het afspringen van deze relatie ging de verzoeker op zoek naar een nieuwe partner om effectief mee te huwen; de verzoekster was al 29 jaar toen ze huwde met de verzoeker en was aldus op een leeftijd dat zij op zoek was naar een langdurige partner, ook de intenties van de verzoeker waren op dit vlak duidelijk: hij was op zoek naar een vrouw om mee oud te worden;
- de verzoekers leggen niet alleen foto's voor van de huwelijksluiting (van het burgerlijk en kerkelijk huwelijk) en het huwelijksfeest maar tevens van alledaagse elementen in hun huwelijk;
- de verzoekers tonen aan met elkaar te communiceren alsook dat de verzoeker zeer regelmatig naar de verzoekster in Nigeria is gereisd: tussen 29 december 2012 en 26 januari 2013, tussen 19 juli 2013 en 25 augustus 2013, tussen 29 mei 2014 en 5 juli 2014, tussen 16 december 2015 en 31 maart 2016, tussen 15 december 2016 en 21 januari 2017 en tussen 7 juli 2017 en 6 augustus 2017; [...]
- de verzoeker stuurt regelmatig geld op naar de verzoekster, om in haar onderhoud te kunnen voorzien; de verzoekster woont in Nigeria tevens in een woning die door de verzoeker wordt betaald en waar ze samen verblijven als de verzoeker naar de verzoekster in Nigeria reist;
- de verzoekers kunnen getuigenverklaringen voorleggen van verschillende bureaus die getuigen dat ze de verzoekers kennen en dat ze een duurzame affectieve relatie hebben;
- de zwangerschap van de verzoekster; de verzoekster zou het kindje verloren hebben zoals zou blijken uit facebook uitwisselingen; uit deze berichten blijkt dat de beide verzoekers ervan uitgingen dat het hun gezamenlijke baby was; in oktober 2012 werd vervolgens een 'introduction' gehouden waarbij te beide families (zie DVD) samenkwamen om de verlovings van de verzoekers te vieren; volgens de verzoekers planden zij dit zo snel omdat een zwangerschap die ontstaan is vóór deze introduction niet zo maar aanvaard wordt; uiteindelijk kreeg de verzoekster een miskraam waarbij zij hierover bij haar ondervraging niets gezegd heeft aangezien het voor een Afrikaanse vrouw niet evident is om te spreken over miskramen en fertiliteit; deze verklaring die de verzoekers geven komt deze rechtbank geloofwaardig over; als er al twijfels waren over deze zwangerschap van de verzoekster dient toch vastgesteld te worden dat de verzoekers nog steeds zwanger proberen te geraken (zie verder) en dat hun relatie al 6 jaar stand houdt;
- verder blijkt uit de voorgelegde stukken dat de verzoekers sedert september 2017 allerlei fertiliteitsonderzoeken lieten uitvoeren (zoals hormonaal onderzoek, via urine en via een bloedonderzoek); uit een attest van 3 mei 2018 blijkt dat de verzoekster tumoren heeft in de baarmoeder maar ze laat zich verder opvolgen om een fertiliteitsbehandeling te kunnen ondergaan; de opmerking die door de procureur des Konings geplaatst wordt bij de uitgevoerde syfilistest (mogelijks risicovolle seks?) kan gekaderd worden in dit algemeen fertiliteitsonderzoek; bij dit onderzoek wordt een hele batterij aan nevenonderzoeken uitgevoerd en het is niet uitgesloten dat de verzoekers eenvoudig alle testen hebben laten

uitvoeren die door de fertilitateitsarts werden voorgesteld; deze syfilistest was overigens negatief;

- uit de berichten die tussen de verzoekers werden uitgewisseld in de periode 2012-2013 blijkt inderdaad dat er onenigheden waren tussen de verzoekers; dit is evenwel niet verwonderlijk aangezien de verzoekers een relatie op afstand hebben waar niet altijd alles goed kan ingeschat worden en één en ander maar ten volle uitgeklaard kan worden als de verzoeker naar Afrika komt; deze meningsverschillen dateren overigens uit de beginperiode van de relatie van de verzoekers én de verzoeksters geven een plausibele uitleg omtrent het feit dat de verzoeker niet graag heeft dat de verzoekster nog contacten onderhoudt met een zekere L. zou zijn broer zijn met wie hij in de periode tussen 2013 (het overlijden van hun moeder) en 2016 (het overlijden van hun vader) in onmin leefde; om die reden vroeg de verzoeker dat de verzoekster geen contact zou hebben met deze broer als hij naar Afrika komt; dat er aldus sprake zou zijn van een minnaar is niet aangetoond; terecht wijzen de verzoekers naar passages uit hun schriftelijke contacten waaruit blijkt dat zij ook veel liefdevolle contacten hebben; tenslotte dient er toch ook op gewezen te worden dat de verzoekers niet wegsteken dat er af en toe meningsverschillen zijn geweest, ze konden ervoor opteren slechts een selectie van hun berichten aan de rechtbank voor te leggen, maar ze hebben dat niet gedaan;
- de verzoekers zijn inmiddels bijna 6 jaar gehuwd en het is door omstandigheden onafhankelijk van hun wil dat ze dit huwelijk niet hebben kunnen beleven door een samenwoning; feit is dat ze gedurende al die jaren contacten zijn blijven onderhouden en de verzoeker jaarlijks voor langere tijd naar de verzoekster is gereisd om met haar samen te kunnen zijn; ook het feit dat de verzoeker nog maandelijks geld opstuurt naar de verzoekster (laatst nog in augustus 2018) en ook de huur van de woning in Benin City betaalt, wijst op een zeker engagement;
- tenslotte wijzen de verzoekers er terecht op dat het verblijfsrecht dat aan de verzoekster zal worden verleend gedurende 5 jaar voorwaardelijk zal zijn; er zal gecontroleerd worden of nog aan alle voorwaarden voldaan is en als deze voorwaarden niet meer vervuld zijn zal er een bevel komen om het grondgebied te verlaten.
- Uiteraard brengt het huidig huwelijk een verblijfsrechtelijk voordeel mee voor de verzoekster, maar uit al de hogergenoemde gegevens kan geenszins worden afgeleid dat het huwelijk van de verzoekers kennelijk niet zou zijn gericht op het tot stand brengen van een duurzame leefgemeenschap tussen hen, maar enkel op het verkrijgen van een materieel voordeel voor de verzoekster, verbonden aan haar statuut van gehuwde.
- Enig doorslaggevend bewijs van veinzing ligt niet voor, zodat de erkenning van voormelde Nigeriaanse huwelijksakte zich opdringt. De erkenning door deze rechtbank heeft tot gevolg dat de ambtenaar van de burgerlijke stand te Gent zal moeten overgaan tot erkenning (en overschrijving) van de akte.

2. De gerechtskosten

- De verzoekers vragen om de kosten van de huidige procedure ten laste te leggen van de Belgische staat.
- Het huidige verzoek wordt behandeld op eenzijdig verzoekschrift en doet geen geschil ontstaan waarbij de ene partij in het gelijk wordt gesteld en de andere partij in het ongelijk wordt gesteld in de zin van art. 1017, eerste lid, Ger.W. Er is dan ook geen rechtsplegingsvergoeding toewijsbaar en het rolrecht blijft tevens ten laste van de verzoekers.

OP DEZE GRONDEN,

DE RECHTBANK,

met inachtneming van:

- artikel 2 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken
- artikelen 1025 tot en met 1034 Ger. W.
- artikelen 18,21, 27 en 31 WIPR

Verklaart het verzoek van de verzoekers tot erkenning ontvankelijk en gegrond als volgt.

Erkent de huwelijksakte, opgesteld te Ile Ife (Nigeria) op 5 januari 2013 (akte met nummer 401581 en met registercode 2911A) waarin het huwelijk tussen de verzoekers wordt afgesloten.

Laat de kosten van deze eenzijdige procedure ten laste van de verzoekers en begroot deze kosten op € 60,00 rolrecht en € 40,00 bijdrage fonds juridische tweedelijnsbijstand.

Aldus, in tegenwoordigheid van Guy Baesen, eerste substituut-procureur des Konings, behandeld in raadkamer en uitgesproken in openbare terechtzitting van de zeventiende familiekamer van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent op achttien oktober tweeduizend achttien.

Heeft de zaak volledig behandeld en erover geoordeeld : alleenrecht-sprekend rechter Katja Jansegers, bijgestaan door griffier Els Bogaert.